

«Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΩΣ ΠΑΡΕΛΑΒΕ»

(Ομιλία τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου Νικοπόλεως καί Πρεβέζης κυροῦ **Μελετίου** στόν Μητροπολιτικό Ναό Ἀθηνῶν τήν Κυριακή τῆς Ὁρθοδοξίας, 8.3.2009)

Ἐξοχώτατε κ. Πρόεδρε,
Μακαριώτατε,
Ἄγιοι Πατέρες,
Ἀδελφοί,

Ἡ Ἐκκλησία ὡς παρέλαβεν· οὕτω κηρύσσομεν.

Ἡ Ἐκκλησία δέν εἶναι ὄργανισμός αὐτόνομος. Δέν ἔχει γνώμη καί τοποθέτηση δική της. Οἱ λειτουργοί της (παπᾶς, δεσπότης, σύνοδος, πατριάρχης) δέν ἔχουν ἐξουσιοδότηση νά λένε ὅ,τι θέλουν. *Οὐ κυριεύομεν τῆς πίστεως.* Δέν εἴμαστε ἀφεντικά στήν πίστη (Α' Πेत्र. 5, 3· Β' Κορ. 1, 24).

Ἡ Ἐκκλησία ὡς παρέλαβε. Δέν τήν **ἔφτιαξε** τήν πίστη της. Δέν εἶναι δική της· δημιούργημά της. Τήν παρέλαβε. Καί τήν ὑπηρετεῖ.

Λέγει ὁ θεοκήρυκας ἀπόστολος: *Ἐγὼ παρέδωκα ὑμῖν, ὁ καί παρέλαβον· ὅτι ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός ἦλθε στήν γῆ γιά μᾶς. Καί πέθανε γιά μᾶς· γιά τίς ἁμαρτίες μας· καί ἀναστήθηκε γιά μᾶς· γιά τήν δικαίωσή μας (Α' Κορ. 15, 3).*

Καί ἐμεῖς, Τόν εἶδαμε νά πεθαίνει στόν σταυρό γιά μᾶς. Τόν εἶδαμε ἀναστημένο. Τόν εἶδαμε νικητή τοῦ θανάτου. Τόν εἶδαμε στήν θυσία Του. Τόν εἶδαμε καί στήν δόξα Του τήν θεϊκή. Τόν ἀκούσαμε νά μᾶς λέει τό σχέδιό Του γιά μᾶς· νά μᾶς δίνει τήν εὐλογία Του· τήν εἰρήνη Του. Τόν ζήσαμε. Χορτάσαμε καί χορταίνομε μέχρι σήμερα τήν παρουσία Του. Καί τό καταλάβαμε, ὅτι εἶναι ὁ ὁ μόνος ἀληθινός Θεός, ὁ Θεός τῆς Δόξης (Α' Κορ. 15, 1-8).

Ἐμεῖς, λέγει ἐξ ὀνόματος τῆς Ἐκκλησίας ἡ ἁγία Ἐβδόμη Οἰκουμενική Σύνοδος, αὐτό παραλάβαμε· καί αὐτό κηρύττομε: ὅτι ὁ Χριστός εἶναι ὁ μόνος ἀληθινός Θεός.

Καί ἐμεῖς, ἡ Ἐκκλησία Του, σάν στόμα Του, μιᾶμε στό τώρα, ἀλλά ὄχι μόνο γιά τό τώρα· μιᾶμε γιά τό πάντοτε· γιά νῦν καί αἰεὶ καί εἰς τοὺς αἰῶνες τῶν αἰῶνων!

Καί ἔχομε χρέος, σέ ὅ,τι καί ἂν κάνωμε, καί σέ ὅ,τι καί ἂν λέμε, πάντοτε τήν ἀναφορά μας νά τήν ἔχωμε σ' Αὐτόν.

Κυριακή τῆς Ὁρθοδοξίας σήμερα. Μεγάλη ἑορτή γιά τόν ὀρθόδοξο λαό μας! Ἑορτή κριτήριο.

Νά τήν τιμᾶτε τήν Κυριακή τῆς Ὁρθοδοξίας σάν τήν Κυριακή τοῦ Πάσχα, φωνάζει ἕνας ἅγιος.

* * *

Ἡ ὀρθοδοξία, δέν εἶναι οἱ ἐθνικές μας παραδόσεις. Δέν εἶναι τά ἔθιμα τοῦ λαοῦ μας. Δέν εἶναι τά μνημεῖα τοῦ πολιτισμοῦ του. Δέν εἶναι οἱ εἰκόνες του. Δέν εἶναι ἡ γλῶσσα του!

Ἅλα αὐτά βέβαια, τό κάθε τί πού κηρύττει τήν πίστη στόν Χριστό, ἔχουν μιά ιερότητα. Καί οἱ ἐκκλησίες. Καί τά βιβλία τους. Καί οἱ εἰκόνες τους. Καί οἱ πέτρες τους. Καί τά ξύλα τους.

Στήν χρήση τους γιά τήν λατρεία τοῦ Κυρίου ὅλα αὐτά ἀγιάζονται. Ἀλλά δέν θεανθρωποποιοῦνται.

Δέν εἶναι αὐτά ἡ πίστη. Μαρτύρια εἶναι. Στόματα εἶναι. Ξυπητήρια εἶναι. Μᾶς δείχνουν τήν πίστη. Μᾶς θυμίζουν τήν πίστη. Ἀλλά δέν εἶναι, οὔτε ἡ πίστη· οὔτε μέρος ἀπό τήν πίστη. Μνημεῖα τοῦ πολιτισμοῦ μας εἶναι.

Τά μνημεῖα τοῦ πολιτισμοῦ εἶναι ἐκδηλώματα τῆς πίστες καί τῆς θεοσέβειας τῶν ἀνθρώπων τῆς ἐποχῆς τους. Ἐκείνης πού τά παρήγαγε. Τίποτε περισσότερο. Μά ἡ ἐποχή ἐκείνη πέρασε. Καί ὁ πολιτισμός της μαζί. Καί ὄχι μόνο! Καί ὁ οὐρανός καί ἡ γῆ παρελεύσονται! Ἕνα μένει. Ὁ Χριστός. Ὁ τῶν αἰώνων ποιητής καί δεσπότης. Καί ὁ λόγος Του.

Δέν εἶναι νοσταλγία γιά τό παρελθόν ἡ Κυριακή τῆς Ὁρθοδοξίας. Δέν ἤρθαμε σήμερα στήν Ἐκκλησία, γιά νά κλάψωμε χτυπώντας τό κεφάλι μας σέ κάποιο τεῖχος θρήνων γιά περασμένα μεγαλεῖα, πού ἐχάσαμε!

Δέν μᾶς μιλάει γιά τό παρελθόν ἡ Κυριακή τῆς Ὁρθοδοξίας. Γιά τό παρόν μᾶς μιλάει καί γιά τό μέλλον. Δέν πρέπει λοιπόν ἐμεῖς νά νοσταλγοῦμε τήν ἀγιωσύνη καί τό μεγαλεῖο τῶν ἀγίων Βασιλείου καί Ἀντωνίου. Δέν πρέπει νά ζοῦμε, οὔτε μέ τά περασμένα· οὔτε γιά τά περασμένα.

Ἀλλά γιατί;

Λέγει ο τρισμακάριος Παῦλος: Ἐν δέ. Για ἓνα! Ἕνας πρέπει νά εἶναι ὁ στόχος μας. Ἕνας ὁ πόθος μας. Ξεχνώντας τά περασμένα, νά πηγαίνουμε μπροστά· μέ μοναδικό μας σκοπό καί στόχο νά φθάσωμε στό βραβεῖο τῆς ἄνω κλήσεως τοῦ Θεοῦ διά Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὅσοι οὖν τέλειοι τοῦτο φρονῶμεν (Φιλ. 3, 13-15). Αὐτό πρέπει νά τό βάλωμε μέσα μας βαθειά.

Ἡ πίστη στόν Χριστό εἶναι ἡ ἀπό καταβολῆς κόσμου σχέση μας μέ τόν Θεό. Γι' αὐτό λέμε: *Οἱ προφήται ὡς εἶδον, οἱ ἀπόστολοι ὡς ἐκήρυξαν, ἡ Ἐκκλησία ὡς παρέλαβεν, οὕτω φρονοῦμεν, οὕτω λαλοῦμεν, οὕτω κηρύττομεν Χριστόν τόν Θεόν ἡμῶν.*

Ὁρθοδοξία εἶναι παράδοση καί παραλαβή. Εἶναι μιά σχέση υπεύθυνη· μιά πράξη προσωπική. Μέσα στους κόλπους τῆς Ὁρθοδοξίας ὁ ἄνθρωπος-μέλος τῆς βιώνει τήν ἀλήθεια καί τήν ἐλευθερία. Καί κηρύττει τήν ἀλήθεια μέ σεβασμό στήν ἐλευθερία. Τήν δέχεται μέ ἐλευθερία. Τήν κρατεῖ μέ ἐλευθερία. Τήν μεταδίδει μέ ἀγάπη καί μέ ἐλευθερία.

Τήν ἀληθινή πίστη, τήν πίστη στόν Χριστό, δέν τήν βρίσκει κανεῖς μόνος του· στοχαζόμενος. Οὔτε τήν ἀνακαλύπτει μέ ἔρευνα. Μιά συνέχεια εἶναι ἡ πίστη. Ἀπό καταβολῆς κόσμου. Κάποιος τήν παραδίδει. Καί κάποιος τήν παραλαμβάνει. Συνέχεια τῆς πίστες μας χωρίς παράδοση καί παραλαβή, πράξεις ἐλεύθερες, δέν γίνεται.

Τήν παραδίδει ὁ Χριστός καί ἐκεῖνοι πού Τόν ἐπίστευσαν· πρόσωπα συγκεκριμένα. Καί τήν παραλαμβάνουν, ὅσοι θέλουν· ἐκεῖνοι πού τούς νοιάζει νά ἔχει ἡ ζωή τους περιεχόμενο. Καί ὅσο πιο πολύ αὐτό τό ξεχνᾶμε, τόσο πιο πολύ φτωχαίνομε. Καί διαλυόμαστε. Καί ἀτομικά. Καί κοινωνικά.

Ἡ κρίση ἡ οἰκονομική εἶναι μικρό κακό, μπροστά στήν φτώχεια τήν πνευματική· μπροστά στήν πνευματική ἀφασία.

* * *

Σήμερα ζοῦμε σέ μιά «κοινωνία» ἄκρατα ἀνθρωποκεντρική καί ἐνδοκόσμια· αἰχμάλωτη «μέσ' στόν ὑπνόσακκο τῶν ὀρατῶν», ὅπως λέει ὁ ποιητής (Νικ. Καροῦζος).

Βλέπουμε τόν οὐρανό μολυβένιο.

Τίς ἐκκλησίες κτίρια ἄχαρα.

Τίς εἰκόνες ζωγραφιές πού δέν μιλᾶνε πιά.

Τά βιβλία τῆς πίστες μας παράξενα καί ἀκατανόητα.

Τήν πίστη καί τά ἤθη πού ὑπαγορεύει, ἀπάνθρωπα.

Αλήθεια καί ἐλευθερία εἶναι οἱ δύο πόλοι τῆς ἀληθινῆς πίστες. Καί εἴτε ἡ ἀλήθεια ὑποτιμᾶται, εἴτε ἡ ἐλευθερία, ἡ θεϊκή τάξη παρασαλεύεται. Καί ἡ ζημία πού ἐπακολουθεῖ, ταλαιπωρεῖ τόν ἄνθρωπο.

- Ἡ πίστη μᾶς λέγει: Ὁ Χριστός πρόσφερε τόν ἑαυτό Του θυσία γιά μᾶς. Καί οἱ ἱερεῖς Του, μέ τήν χειροτονία γίνονται μέτοχοί Του. Καί πρέπει νά παραλαμβάνουν τήν πίστη στήν **δική Του** ἀποστολή καί στήν **δική Του** θυσία. Ὡ πόσο μεγαλειώδης θά ἦταν ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, ἂν οἱ κληρικοί τῆς ἀπόπνεαν τήν **ὄσμη** τῆς γνώσεως, τῆς ἀποστολῆς καί τῆς θυσίας τοῦ Χριστοῦ!

Τάχα παράλαβε ἀπό τόν Χριστό τίποτε ὁ ἱερωμένος, πού δέν βλέπει τούς χριστιανούς σάν παιδιά του; πού δέν ἔχει διάθεση θυσίας γιά χάρη τους; Καί τί τάχα θά παραδώσει, ὅταν βλέπει τήν Ἐκκλησία σάν χῶρο γιά προσωπική του προβολή καί καταξίωση; καί ὅταν στόχο του ἐξώφθαλμο ἔχει νά κάμει καριέρα;

Αλήθεια, ἐπῆρε τίποτε ἀπό Ἐκεῖνον, πού γεννήθηκε σέ σπήλαιο, καί πέθανε σάν κακοῦργος, καί τάφηκε σέ ξένο τάφο, -ὁ κληρικός, καί πιό πολύ ὁ μοναχός, πού ἀφήνει τήν καρδιά του νά κολλάει στόν πόθο γιά πολυτέλεια, γιά μεγαλεῖα, γιά πλούτη; Εἶναι ποτέ δυνατό, μιά τέτοια ἀσυνέπεια νά θεωρηθῆ συμβατή μέ τήν πίστη, μέ τό μήνυμα τῆς βασιλείας τοῦ Χριστοῦ;

- Ὅργανα τῆς πίστες θέλει ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ καί τούς σαρκικούς γονεῖς. Θά εἰπείς στόν υἱό σου· θά τόν διδάξεις· θά τόν νουθετήσεις, λέγει ὁ Θεός (Ἐξοδ. 13, 8, 14).

Σήμερα ὅμως ζοῦμε σέ μιά κοινωνία πατροκτονική. Ὁ πατέρας ἀπαγορεύεται νά **εἶναι** πατέρας· καί ἀκόμη πιό πολύ ἀπαγορεύεται, νά **θέλει** νά **εἶναι** πατέρας. Καί αὐτός ὁ δυστυχής, παίρνει τό σύνθημα σάν τάχα σημεῖο προόδου· καί ἀπό τό φόβο μή καί φερθῆ στό παιδί του αὐστηρά, σάν τούς παλαιούς μπαμπάδες, γίνεται λίγο σαχλαμάρας· καί κάνει στά παιδιά του τόν φίλο! Μά τά παιδιά, καί ιδίως οἱ ἔφηβοι, δέν θέλουν φίλους! Φίλους βρίσκουν. Εὐκόλα. Καί ἄνετα!... Πατέρα θέλουν, νά τά μυσταγωγῆσει στήν ζωή· νά τούς δώσει νά καταλάβουν σωστά, τί εἶναι ἡ ζωή.

Ἡ σημερινή οἰκογένεια, δέν παραδίνει τίποτε! Τό αἶτημα φροντίδας τῶν γονιῶν γιά τά παιδιά τους, στόν σύγχρονο κόσμο περιορίζεται στήν διατροφή, στίς σπουδές, στήν υἰγεία, καί στήν ἐπαγγελματική ἀποκατάσταση.

Τραγική ἡ ἐποχή μας. Ζητεῖ, ἀπό τά παιδιά, νά ἐξελίσσωνται ἀπό βιολογική καί νομική πλευρά, ὅσο τό δυνατό πιό γρήγορα· καί ἀποδοτικά· καί ἀπό τούς γέρους, ὅταν δέν εἶναι πιά παραγωγικοί, ἢ ὅταν εἶναι ἀπλά ἐνοχλητικοί, νά πεθαίνουν μιά ὥρα νωρίτερα· καί, ἂν ἀργοῦν, μέ εὐθανασία! Πῶς νά ἐξελιχθῆ τό παιδί σωστά, ὅταν ὁ πατέρας, ἀντί νά ἐμπιστευθῆ στό παιδί του, ἐφόδιο γιά τήν ζωή του, τήν πίστη στόν Χριστό, ἀπλά τοῦ ἐμπιστεύεται τήν πιστωτική του κάρτα; Καί δείχνει ἔτσι στό παιδί του μυαλά πιό παιδικά ἀπό ὅ,τι ἔχει ἐκεῖνο; Ἀλλά καί τί νά τοῦ παραδώσει, ὅταν ὁ ἴδιος δέν ἔχει τίποτα;

Αὐτές καί ἄλλες χειρότερες σύγχρονες ἀντιλήψεις ἔκαμαν τήν κοινωνία τῆς ἐποχῆς μας πατροκτονική. Τήν κάνουν καί σκοτώνει τήν αὐθεντία τοῦ πατέρα στό σπίτι του, στά παιδιά του.

Καί ἦλθαν τά ἐπεισόδια τοῦ περασμένου Δεκέμβρη. Καί νά οἱ νέοι, οἱ ἔφηβοι τῆς πρώιμης ἐφηβικῆς ἡλικίας, σέ ἐπανάσταση! Διαδηλώνουν ἀγανάκτηση γιά συμβάντα θλιβερά. Φωνάζουν. Οὐρλιάζουν. Σπάζουν τζάμια. Καῖνε μαγαζιά!

Καί ξεσηκώνεται ἡ «ἐχέφρων» κοινωνία!

- Τά παλιόπαιδα! Πού δέν σέβονται τίποτε!...

Μά γιά σταθῆτε, ἀδελφοί! Γιατί φωνάζετε; Πῶς πρόκυψαν αὐτά τά ἐκδηλώματα; Ἐτσι ξαφνικά; Τί φταῖνε τά παιδιά; Νά εἶμαστε δίκαιοι:

Τά γέννησε μιά κοινωνία πού διδάσκει, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἔρχεται ἀπό τό τίποτε· καί πηγαίνει στό πουθενά!...

Μέ τέτοια φιλοσοφία, τί περιμένατε νά ἔκαναν;

Οἱ κραυγές τῶν παιδιῶν, πού καῖνε καί σπᾶνε, πρέπει νά διαβάζονται ἀπό ἐμᾶς, ὄχι σάν ἀπειλή πού δέν εἶναι, ἀλλά σάν ἰκεσία. Οἱ ἀταξίες τους εἶναι κραυγές πού λένε: Ασχοληθῆτε μαζί μας σωστά. Τό ἔχουμε ἀνάγκη. Παραδῶστε μας κάτι! Μιλήστε μας γιά κάτι πιό πάνω ἀπό τήν κοιλιά! Εἰπέτε μας, πῶς γεμίζει ἡ καρδιά; πῶς νά ἀγαπᾶμε; τί νά κυτᾶμε;

Δυστυχῶς ὅμως, καί ἐμεῖς οἱ ἀρχιερεῖς, καί οἱ ἱερεῖς, πνευματικοὶ πατέρες, ἀλλά καί σεῖς, ἀδελφοί, βρισκόμαστε φοβερὰ ἀποπροσανατολισμένοι. Σέ λάθος θέση καί στάση. Πάψαμε νά εἶμαστε τό ἀλάτι, ὅπως μᾶς τό ζητάει ὁ Χριστός. Μά ὅταν τό ἀλάτι γίνεται **ἀναλο**, εἴτε γιατί ἐμεῖς δέν τό βλέπομε πιά (τό ἔργο μας) σάν ἀλάτι τῆς γῆς, εἴτε γιατί ἐμεῖς δέν τό χρησιμοποιοῦμε σάν ἀλάτι τῆς γῆς, τότε **ἀντί** γιά παρηγορία καί ἐλπίδα, γινόμαστε θλίψη καί ἀπογοήτευση. Καί σάν ἀλάτι **ἀναλο**, καταντᾶμε χωρίς λόγο ὑπαρξης· ἀλάτι **ἀναλο**· ἄξιοι βληθῆναι ἔξω καί καταπατεῖσθαι ὑπό τῶν ἀνθρώπων (Ματθ. 5, 13)· σέ ἀμφισβήτηση καί σέ ἀπόρριψη.

* * *

Ἐξοχώτατε κύριε Πρόεδρε,
Μακαριώτατε,
πατέρες, ἀδελφοί.

Λέγει ἓνας σύγχρονος ποιητής-τροβαδοῦρος τῆς ἀνθρωπιᾶς:

«Τό ξέρω, πῶς ὅλα χάθηκαν τώρα.

Τό ξέρω, τό κάστρο σου ἔχει καεῖ.

Τό ξέρω, πῶς ψάχνεις μιά ἄγνωστη χώρα,
μιά χώρα καινούργια, πού κρύβεται ἐκεῖ,
μετά τό σκοτάδι, μετά τήν σιωπή!...

Καί ὅπως πάλι ἀνοίγει ἡ παλιά πληγή,

ὁ θυμός σέ πνίγει γιά τά χρόνια, πού ἔχουν πιά χαθεῖ».

(Νίκος Πορτοκάλογλου)

Ἐμᾶς, πότε θά μᾶς πνίξει ὁ ἅγιος αὐτός ὁ θυμός γιά τά χρόνια πού ἔχουν χαθῆ;

Πρέπει νά μᾶς πνίξει! Ἀλλοίμονο, ἂν δέν μᾶς πνίξει!

Λέει ἓνας σοφός πρόγονός μας, ὁ μέγας φιλόσοφος Πλάτων:

Ὁ ἄνθρωπος, πού δέν ἔχει διάθεση νά κάμει κάτι γιά τίς ἰδέες του, δείχνει ἓνα ἀπό τά δύο: ἢ ὅτι οἱ ἰδέες του δέν ἀξίζουν δεκάρα· ἢ ὅτι ὁ ἴδιος δέν ἀξίζει δεκάρα.

Κάτι δέν πάει καλά. Κάτι πρέπει νά κάμωμε!

Ἀσφαλῶς.

Ἡ συνειδητοποίηση τοῦ προβλήματος εἶναι δεῖγμα γνησιότητας.

Καί ἡ βούληση γιά ἀγώνα γιά ὀρθοπόδηση, εἶναι ζῆλος ἀποστολικός, φρόνημα ἀποστολικό.

Μακαριώτατε,

Καλά ξεκινήσατε τήν ἀρχιεπισκοπική Σας διακονία, μέ τήν βούληση νά εἶσθε, ὄχι ὀργίλος ἐπιτιμητής, ἀλλά πράος ὁμολογητής.

Συνεχίστε. Καί δῶστε τίς κατευθύνσεις, πού χρειάζονται, νά ξαναγίνωμε τό ἀλάτι τῆς γῆς· γιά τήν πίστη στόν Χριστό· γιά τήν σωτηρία τοῦ κόσμου.